

Wsparcie osób ze spektrum autyzmu w sytuacji epidemii koronawirusa (COVID-19)

Światowy Dzień Świadomości Autyzmu już 2 kwietnia!

Został on ustanowiony w 2007r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, w celu podnoszenia świadomości społecznej i propagowania wiedzy na temat tego zaburzenia.

Autyzm to nie choroba. Obecnie autyzm i inne zaburzenia z kręgu ASD (od ang. Autism Spectrum Disorder) zaliczamy do grupy **zaburzeń neurorozwojowych**. I tak są one traktowane w klasyfikacji DSM V (klasyfikacja zaburzeń psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego). Oznacza to, że w ASD obserwujemy zaburzenia funkcji zarówno od strony neurologicznej, jak i psychiatrycznej. Np. zaburzenia odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych to oczywiście neurologia, ale już zaburzenia w zakresie teorii umysłu mają charakter poznawczy, lokują się więc w sferze psychicznej, przy czym należy pamiętać, że ich podłoże jest jednak neurologiczne. Mówienie o autyzmie i w ogóle o ASD jako o chorobie wynika z dość powszechnej tendencji do uproszczeń bardzo skomplikowanego tematu oraz z pewnej potoczności określenia „choroba”.

Autyzm jest całościowym zaburzeniem rozwoju dziecka. Oznacza to, że u dotkniętych nim dzieci obserwuje się objawy nieprawidłowego funkcjonowania we wszystkich obszarach rozwoju. Pierwsze symptomy autyzmu pojawiają się bardzo wcześnie, często już u kilkunastomiesięcznych niemowląt, ale zawsze są widoczne przed ukończeniem przez dziecko 3 roku życia. Choć autyzm można zdiagnozować już u bardzo małych dzieci, to często diagnozuje się go również u nastolatków, a nawet osób dorosłych. Nie leczony może prowadzić do bardzo głębokich zaburzeń funkcjonowania w późniejszym wieku. Warto pamiętać, że zaburzenia autystyczne mają bardzo zróżnicowany charakter, nie tworzą jednolitego obrazu co do symptomatologii i głębokości zaburzeń. Dlatego obecnie w literaturze światowej używa się określenia „spektrum zaburzeń autystycznych”, a w Międzynarodowej Klasyfikacji Zaburzeń Psychicznych i Zaburzeń Zachowania ICD-10 – „całościowe zaburzenia rozwojowe”.

Jako całościowe zaburzenie rozwoju, autyzm ma wpływ na wszystkie obszary funkcjonowania dziecka. Powoduje zaburzenia relacji społecznych i kontaktu, trudności z podporządkowaniem się regułom społecznym wynikające z braku ich zrozumienia.

Jego przyczyny nie są jeszcze dostatecznie znane. Uznaje się, że objawy autyzmu są spowodowane nieprawidłowym rozwojem funkcjonowania mózgu we wczesnym dzieciństwie. Mogą mieć na to wpływ m.in. czynniki genetyczne, infekcyjne, nieprawidłowości w przemianach metabolicznych, zaburzenia okresu ciąży i porodu.

Każdy, kto zetknął się chociaż z kilkorgiem dzieci, u których zdiagnozowano autyzm wie, jak bardzo różny obraz funkcjonowania mogą one prezentować. Nasilenie poszczególnych objawów może być skrajnie silne, lub czasem bardzo dyskretne i ledwo zauważalne.

Im wcześniej zdiagnozowano i rozpoczęto wszechstronną terapię osoby z autyzmem, tym większa szansa na poprawę jej stanu. Terapia powinna być intensywna, systematyczna i dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka. Konieczne jest także dbanie o ogólny stan zdrowia osób z autyzmem, ponieważ dodatkowe choroby mogą pogarszać ich funkcjonowanie. Istotne jest również odpowiednie wspieranie rodziców i całego otoczenia dziecka.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o autyzmie zachęcamy do skorzystania ze strony: <https://synapsis.org.pl/>.

Poniżej znajdują się linki do krótkich filmów prezentujących sylwetkę osób z autyzmem:

<https://www.youtube.com/watch?v=IVbkH6o-PfA>
<https://www.youtube.com/watch?v=LR50Q9GR3r0>

WAŻNE! COVID-19!

Sytuacja, której obecnie doświadczamy, jest czymś zupełnie nowym dla nas wszystkich. Osoby z autyzmem pozostają w domu, czyli w bardzo dobrze znanym sobie miejscu, ale zupełnie zmieniła się czy wręcz załamała ich codzienna rutyna – nie chodzą do szkoły, ośrodka, na zajęcia terapeutyczne. Wiele z nich nie rozumie, co się dzieje. Wymagają szczególnego wsparcia w tym okresie.

Zachęcamy Państwa do przeczytania poradnika stworzonego przez **Fundację Synapsis** oraz do wykorzystywania podpowiedzi i pomocy wizualnych, które pomogą wyjaśnić osobom z autyzmem zaistniałe zmiany i wprowadzić nowe rutyny i zasady.

Źródło informacji - <https://synapsis.org.pl/koronawirus-materiały-dla-osob-kom.../>

Poradnik dla rodziców osób z autyzmem

<https://synapsis.org.pl/wp-content/uploads/2020/03/Poradnik-dla-rodzic%C3%B3w-os%C3%B3b-z-autyzmem.pdf>

(PORADNIK DLA RODZICÓW OSÓB Z AUTYZMEM NIE TYLKO W CZASIE EPIDEMII COVID-19).

Zawiera konkretne informacje w kolejnych rozdziałach:

- jak wyjaśniać osobie z autyzmem aktualną sytuację (Koronawirus – historyjka społeczna dla dziewczynek, historyjka społeczna dla chłopców, objawy i prewencja, zachowanie, informacje ogólne),
- wsparcie w przeżywaniu emocji,
- plan dnia i aktywności,
- gry i zabawy – propozycje,
- aktywność ruchowa,
- korzystanie ze sprzętów elektronicznych,
- wychodzenie z domu,
- dbanie o siebie.

Materiały są dostosowane także do potrzeb osób komunikujących się **AAC**.

Wytyczne WHO_ zdrowie psychiczne i uwarunkowania psychospołeczne:

https://synapsis.org.pl/wp-content/uploads/2020/03/Wytyczne-WHO_zdrowie-psychiczne-i-uwarunkowania-psychospo%C5%82eczne.pdf

Artykuł w oparciu o m.in. materiały zamieszczone na stronie Fundacji Synapsis przygotowała Marzanna Pietrzyk – psycholog, psychoterapeuta.